

Nemzetpolitikai összefoglaló

2020. 30. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Szili Katalin: A trianoni békediktátumra mindig emlékezni kell

Hétfőn megnyílt a Rákóczi Szövetség Kárpát-medencei Pedagógus Tábor a Sátorlajújhelyen. A rendezvényen Szili Katalin, a Kárpát-medencei autonómiatörekvések egyeztetéséért felelős miniszterelnöki megbízott kiemelte: 2020 a nemzeti összetartozás éve és a száz évvel ezelőtti trianoni békediktátumra mindig emlékezni kell. Kitért az idei koronavírus járványra is, úgy fogalmazott: „mi mindenkor megmaradunk”. Szólt arról is, hogy a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő magyarság „együtt van”, egy nemzethez tartozónak érzi magát, és valósággá vált, amit az alaptörvény megfogalmazott, hogy „felelősséget viselünk egymásért”. Véleménye szerint három kérdésben egyetért a magyarság. Az egyik az állampolgárság, a másik a választójog, a harmadik pedig a határon túl élők autonómiája. Arra hívta fel a figyelmet, hogy a nemzeti identitás megőrzése a huszonegyedik században különösen fontos. A miniszterelnöki megbízott hangsúlyozta: minden nemzetnek joga van ahhoz, hogy saját identitását megőrizze, ebben „valamennyiünknek fontos szerepünk, misszióunk van”. Rendkívül fontosnak nevezte a magyarság megőrzését, mint mondta, jó lenne, ha száz, kétszáz, ötszáz év múlva is lenne magyar szó a Kárpát-medencében.

Testvérvárosi kapcsolatok is segíthetnek az európai polgári kezdeményezés sikerre vitelében

A Baranya megyei önkormányzat arra kéri a megyei és települési önkormányzatokat, hogy testvérmegyei, testvérvárosi kapcsolataik révén is segítsék a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezésének sikerre vitelét - mondta a megyei közgyűlés elnöke csütörtökön Pécsen, sajtótájékoztatón. Őri László (Fidesz-KDNP) közölte, ez ügyben levélben kereste meg a Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége elnökét, Pajna Zoltánt, valamint az összes magyarországi településhez felhívással fordul. A megyei önkormányzatnak jó kapcsolatai vannak több ausztriai, németországi, horvátországi és szlovéniai területen, településen, ezeket a kapcsolatokat "mozgósítani" szeretnék a következő időszakban - jegyezte meg. Szili Katalin, a Kárpát-medencei autonómiatörekvések egyeztetéséért felelős miniszterelnöki megbízott emlékeztetett: az SZNT tavaly május 7-én indított aláírásgyűjtést, hogy a gazdasági lemaradás megszüntetését szolgáló európai uniós kohéziós források elosztásánál a nemzeti regionális jellegzetességek szempontjaira is legyenek tekintettel. Példaként hozta fel, hogy Székelyföldnek módja nyílna arra, hogy az uniótól különleges, speciális támogatásban részesüljön.

Helyhatósági választások: ezekben a megyékben indít tanácselnök-jelöltet az RMDSZ

Minden olyan erdélyi megyében indít tanácselnök-jelöltet az RMDSZ a szeptemberi helyhatósági választásokon, ahol jelenleg is a szövetség képviselője áll a megye élén, de más megyében is lesznek jelöltjei. Horváth Anna, az RMDSZ önkormányzatokért felelős ügyvezető alelnöke a Krónikának elmondta: a nagy számban magyarok által lakott Hargita, Kovászna, Maros, Szatmár és Bihar megyén kívül Szilágy és Kolozs megyében is lesz jelöltjük, és még folynak az egyeztetések arról, hogy Brassó megyében is próbálkozzanak-e a jelöltállítással. A megyék zömében nem várható változás: Kovászna megyében Tamás Sándor, Maros megyében Péter Ferenc, Szatmár megyében Pataki Csaba pályázik újabb mandátumra. Szilágy megyében Szilágyi Róbert István, Kolozs megyében pedig Vákár István jelenlegi alelnök próbálja megszerezni az elnöki tisztséget az RMDSZ színeiben. Bihar megyében nem a jelenlegi tanácselnök, Pásztor Sándor pályázik újabb megbízásra: a megyei küldöttek úgy döntöttek, hogy Szabó József jelenlegi megyemenedzser pályázza meg a tanácselnöki tisztséget. Arad megyében is lesz tanácselnök-jelöltje a szervezetnek Faragó Péter parlamenti képviselő személyében, akinek a jelölését még márciusban erősítette meg a Megyei Küldöttek Tanácsa.

Borboly Csaba mellett döntött a szövetség egyik testülete

A Szövetségi Elnökség csütörtöki ülésén úgy döntött, hogy Borboly Csaba legyen Hargita Megye Tanácsának RMDSZ-színekben induló jelöltje – tájékoztatta a Maszolt Horváth Anna, a szövetség önkormányzatokért felelős ügyvezető alelnöke. Mint ismert, a meghosszabbított határidőig sem tudott dönteni a három Hargita megyei területi szervezet képviselőiből álló egyeztető tanács a múlt hétvégén, hogy Borboly Csaba, a megyei önkormányzatot 2008 óta vezető csíkszéki, vagy a gyergyószéki Barti Tihamér, a megyei tanács alelnöke induljon a szeptember 27-i helyhatósági választásokon az RMDSZ színeiben az elnöki tisztségért. A patthelyzet feloldása a Szövetségi Elnökség feladata lett, mely csütörtökön ülésezett. „A Szövetségi Elnökség a mai döntésével gyakorlatilag megerősítette és érvényessé tette a Hargita megyei egyeztető tanácsban (HET) a hétvégén 8:5 arányú többséggel meghozott döntést” – nyilatkozta Horváth Anna, emlékeztetve: a HET-ülésein született döntést nem lehetett elfogadottnak tekinteni, mert mindhárom régióból kellett volna legalább egy támogató voksot kapnia, de a Gyergyói-medence küldöttei nem szavaztak rá.

Sínen az Erdélyi Magyar Szövetség bejegyzése, Mezei János a Hargita megyei tanácselnökjelölt

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és a Magyar Polgári Párt (MPP) által létrehozott Erdélyi Magyar Szövetség (EMSZ) részéről Mezei János MPP-elnök pályázza meg a Hargita Megyei Tanács elnöki tisztségét a szeptember 27-én tartandó romániai önkormányzati választásokon – jelentették be az EMSZ társelnökei csütörtökön. Csomortányi István, az EMNP elnöke, a Gyilkos-tó üdülőtelepen a Szent István-szobornál Mezei Jánossal közösen tartott sajtóértekezleten közölte: tényként kezelhető, hogy lezárult a pártszövetség hivatalos bejegyzése, ugyanis lejárt az a határidő, amíg megtámadhatták volna a pártszövetség bejegyzését a bukaresti törvényszéken, és – tudomása szerint – nem történt ilyen beavatkozás. Az EMSZ társelnökei rámutattak: azért választották bejelentéseik helyszínéül a Békás-szoros szomszédságát, a Székelyföld határát, mert fontos számukra a Szent István-i örökség megtartása. „Az erdélyi magyar közösség ostrom alatt áll, Székelyföld területéből újra és újra lecsípnék területeket. Egyéves időtávlatban a Békás-szoros a második olyan terület, amelyet a Székelyföld és Hargita megye elveszít” – hangoztatta Csomortányi István, Hargita megyének a szomszédos moldvai megyékkel folytatott, bíráságon zajló területvitáira utalva. Hozzátette: az EMSZ feladata annak a magyar egységnek a megteremtése, amely lehetővé teszi a Székelyföld megvédését.

Jóváhagyták Bukarestben a Székelyudvarhelyért Párt bejegyzését

Jóváhagyta a bukaresti törvényszék szerdán a Gálfi Árpád polgármester által alapított Székelyudvarhelyért Párt bejegyzését. Gálfi Árpádot tavaly kizárták a Magyar Polgári Párthól (MPP), ezután határozta el, hogy függetlenként pályázik a következő önkormányzati választáson a polgármesteri posztra. Az új párt bejegyzését azért kezdeményezte, hogy támogatói bekerülhessenek a helyi tanácsba. Székelyudvarhelyen egyelőre ketten pályáznak a polgármesteri tisztségre: a függetlenként – vagy a párt hivatalos bejegyzése esetén a Székelyudvarhelyért Párt jelöltjeként – újrázni készülő Gálfi Árpád ellen az RMDSZ Derzsi Lászlót, a szövetség önkormányzati frakcióvezetőjét indítja. A polgármestert támogató EMNP és az őt korábban kizáró MPP még nem tudott megegyezni az EMSZ színeiben indítandó közös polgármester-jelölt személyéről.

Tömegrendezvény helyett kiscsoportos találkozásokat kínál az idei Kolozsvári Magyar Napok

A koronavírus-járványra való tekintettel különleges óvintézkedések és szabályok mellett rendezik meg augusztus 19–21. között a 11. Kolozsvári Magyar Napokat, a járványhelyzet súlyosbodása azonban további, alternatív forgatókönyvek kidolgozására is kényszeríti a szervezőket – közölte a szervező Kincses Kolozsvár Egyesület sajtóirodája. Mint írták, bár

az idén nem kerülhet sor minden olyan rendezvényre, amelynek sajátja a tömeges és közvetlen találkozás (így a nagyszabású főtéri koncertekre és a beltéri rendezvényekre – kivéve az istentiszteleteket, miséket, a Szent István-napi búcsút és a kiállításokat), lehetőség nyílik a kisebb, csoportos együttlétekre (a jelenlegi jogszabályok szerint legtöbb 500 fő részvételével). Viszont a részvételt ezekben az esetekben is szigorú feltételekhez kell kötniük.

Duray Miklós a helytállás és a magyarság példaképe a Felvidéken

Duray Miklós példát mutatott a fiatalabb generációknak helytállásból, magyarságból és antikommunizmusból – jelentette ki Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára, miután csütörtökön Pozsonyban 75. születésnapja alkalmából köszöntötte a felvidéki magyar politika doyenjét. Potápi példamutató személyiségnek és a felvidéki magyar politika egy olyan mérföldkövének jellemezte az író és politikust, akinek személye nélkül elképzelhetetlen lett volna a csehszlovákiai rendszerváltás. A nemzetpolitikai államtitkár felolvasta, majd átadta a jubiláló politikusnak Orbán Viktor születésnapjára készített levelét is, amelyben a miniszterelnök azt írta: az ő nemzedéke számára a nyolcvanas években a valódi nemzetpolitikát az a megalkuvást nem ismerő kiállás jelentette, amellyel Duray még személyes szabadságát is hajlandó volt kockára tenni azért, hogy hozzájáruljon a magyar iskolák megmentéséhez. Duray Miklós, megköszönve a jókívánságokat, azt mondta: a köszöntés mindig jólesik, mivel azt jelzi, hogy személyét nem felejtették el, de különösen akkor, ha olyan valakitől érkezik, akinek annyi teendője van, hogy érthető lenne, ha elfeledkezne erről. Egnapos felvidéki látogatása során Potápi Árpád János a Pozsonyhoz közeli Fél és Éberhárd települések polgármestereivel is találkozott, utóbbi helyszínen koszorút helyezett el Apponyi Albert végső nyughelyén a helyi sírkápolnában. Ezt követően zártkörű egyeztetést folytatott a szlovák oktatásügyi tárca nemzetiségi oktatásért felelős államtitkárával, Filip Mónikával. Ez utóbbi találkozóról Potápi a magyar sajtónak nyilatkozva azt mondta: mivel a Felvidéken több száz magyar oktatási nyelvű intézmény van, sok olyan dolog van, amiben együtt lehet gondolkozni és meg lehet találni a közös hangot. Rámutatott: a felvidéki magyar oktatási rendszert a szlovák államnak kell finanszíroznia, ugyanakkor Magyarország ehhez támogatásokat tud nyújtani.

Egymás pozitív példáiról és kölcsönös inspirációkról is tárgyalt Filip Mónika Potápi Árpád Jánossal Pozsonyban

Csütörtöki felvidéki útjának keretében az Oktatásügyi Minisztériumot is meglátogatta Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkár, ahol Filip Mónika (az SaS jelöltje)

államtitkárral találkozott. A mintegy másfél órás tanácskozás során az információcserén, egymás tevékenységének és munkakörének bemutatásán túl áttekintették a két országban működő pozitív gyakorlati példákat, tájékoztatta a Körképet a Filip Mónika államtitkár sajtóosztálya. „Potápi Árpád János nemzetpolitikai államtitkárral való találkozónkon nem csak egymás portfóliójával ismerkedtünk meg, hanem áttekintettünk azokat az egymásnál fellelhető pozitív, gyakorlati példákat, melyek kölcsönös inspirációként szolgálhatnak. Gondolok itt elsősorban az óvodai oktatásra, vagy a magyar nemzetiségi oktatás minőségének növelését szolgáló javaslatokra,” – értékelte a találkozót Filip Mónika. Az oktatásügyi kérdéseken túl szóba kerültek a külügyi kapcsolatok, valamint a közigazgatás átalakításának készülő reformja is Szlovákiában, melyben Filip Mónika szintén aktív szerepet vállal. Az oktatásügyi államtitkár vázolta Potápi Árpád Jánosnak a várható változásokat, valamint a hatékony államigazgatás vízióját is. „Nagyon örülök, hogy a nemzetiségi oktatás fejlesztésének lehetőségeit hasonlóan látjuk, és örülök a jövőbeli közös együttműködésnek, mely növelheti a magyar nyelvű oktatás minőségét,” – nyilatkozta Filip Mónika.

Forró Krisztián: Sok munka vár ránk, de ezt vállaltuk

A hétvégén új elnököt választott a Magyar Közösség Pártja Forró Krisztián személyében. A frissen megválasztott elnök már elkezdte a munkát, hiszen a tennivaló és a felvidéki magyar közösség elvárásai is nagyok az új vezetéssel szemben. Forró Krisztiánt a Nézőpont stúdiójában az MKP kongresszusának tanulságairól és a legfontosabb feladatokról Kolek Zsolt politikai rovatvezető kérdezte. Tíz éve szakadt ketté, majd tovább forgácsolódott a felvidéki magyar politikai képviselő. A megosztottság oda vezetett, hogy nincs érdekképviselőnk sem az Európai Parlamentben, sem a szlovák törvényhozásban. Ebből a gödörből kell az MKP új elnökének és vezetésének kivezetni közösségünket, hiszen bármilyen számokat vizsgálunk, mégiscsak a Magyar Közösség Pártja jelenleg a messze legerősebb magyar érdekeket felvállaló politikai tömörülés.

Az első világháborús bajsai áldozatainak állítanak emléket

Bajsa első világháborús áldozatainak állítanak emléket azzal a most készülő kiadvánnyal, melyet a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet támogatásával terveznek kiadni. A Hősiesség és szolgálat – Topolya a nagy háborúban (1914-1918) című kötet ünnepélyes bemutatójára a nemzeti összetartozás napján, június 4-én a topolyai színházteremben került sor. A topolyaihoz hasonló formában az első világháborús bajsai áldozatainak is emléket szeretnének állítani. Tomik Nimród, a Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság elnökségi tagja volt a topolyai kiadvány szerkesztője. Elmondta, hogy kéri a lakosságot, hogy akinek bármiféle

dokumentuma, fényképe, egyéb tárgya van, ami az első világháborúból származik, azt mutassa meg Kocsis Antal helytörténésznek személyesen, vagy jelenthetik neki a 024 714 880-as telefonszámon, illetve az yt7mk@stcable.net villámpostacímre küldhetik el. A szerzők Kocsis Antal, Kocsis Éva és Cesznák Arnold. Rajtuk kívül még Damján Zsolt és Dávid Áron a kisegítő munkatársak. Mivel Damján Zsolt és Cesznák Arnold könnyebben elérhető a bajsaiak számára, így a rendelkezésükre álló anyagot hozzájuk is eljuttathatják. A tervek szerint fényképeket, különféle dokumentumokat, levelezőlapokat, katonai kitüntetések, és egyéb tárgyi emlékeket is bemutatnának a könyvben.

Levélben fordult a KMKSZ elnöke Sziijártó Péterhez a határátkelés könnyítése ügyében

Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke levélben fordult Sziijártó Péterhez, Magyarország külgazdasági és külügyminiszteréhez a határátkelés megkönnyítésének ügyében. Kiemelte, Kárpátalja magyar lakossága pozitív lépésként értékelte az ukrain határátkelők megnyitását. „A július 15-től életbe lépett kormányrendelet azonban, mivel Ukrajnát a vörös (súlyos fertőzöttségű) kategóriába sorolták, nagy mértékben megnehezítette az Ukrajnából Magyarországra történő beutazást. Ennek következtében gyakorlatilag ellehetetlenült a kapcsolattartás a határ két oldalán élő honfitársaink között.” Hangsúlyozta, ezért fontosnak tartják, hogy például a forrásországon belüli régiók besorolásának differenciált kezelésével, lehetőség szerint mihamarabb tegyék lehetővé a közlekedést valamennyi ukrain határátkelő helyen. „Az amúgy is nehéz helyzetben lévő kárpátaljai magyarok anyaországi kapcsolattartásának elősegítése érdekében kérjük Külügyminiszter Urat, hogy minden eszközzel segítse elő a határok átjárhatóságának javítását” – írta Brenzovics László.

Beiktatták hivatalába az új horvát kormányt

Beiktatta hivatalába az Andrej Plenkovic vezette új, jobbközép horvát kormányt a zágrábi parlament csütörtök éjjel - írta a helyi sajtó. A kabinetet a horvát törvényhozás 151 képviselijéből 76 támogatta. Plenkovic a parlamenti ülés elején megtartott beszédében azt ígérte: a versenyképesség és az életszínvonal növelésére helyezik a hangsúlyt, csökkentik az adókat, emelik a fizetések és a nyugdíjakat, új munkahelyeket teremtenek, megfelelnek az állami tisztségviselők számát és beindítják a gazdasági növekedést. Ami a külpolitikát illeti, stratégiai célként jelölte meg a csatlakozást a schengeni övezethez, az euró bevezetését, valamint Horvátország nemzeti szuverenitásának és befolyásának növelését Európában és a világban. A nemzeti kisebbségeknek garantált 8 képviselői hely közül 3-at

a szerb, egyet-egyet a magyar, az olasz, valamint a cseh és szlovák képviselő tölt be, az összes többi nemzetiséget pedig 2-en képviselik az új összetételű parlamentben.

